

Sygn. akt VIII RC 15/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 czerwca 2015 r.

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie VIII Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Rejonowego Piotr Szarek

Protokolant – sekretarz sądowy W. R.

po rozpoznaniu w dniu 3 czerwca 2015 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletniej W. D. reprezentowanej przez matkę D. N.

przeciwko M. D.

o podwyższenie alimentów

I podwyższa alimenty zasądzone od pozwanego M. D. na rzecz małoletniej powódki W. D. wyrokiem Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 1 marca 2010 r., wydanym w sprawie o sygnaturze akt VIII RC 59/10, z kwot po 400 zł (czteryście złotych) miesięcznie do kwot po 500 zł (pięćset złotych) miesięcznie, poczynając od dnia 15 lutego 2015 r., płatne do dnia 15. każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat;

II oddala powództwo w pozostałej części;

III odstępuje od obciążania pozwanego M. D. obowiązkiem zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych;

IV wyrokowi w zakresie punktu I (pierwszego) nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt VIII RC 794/14

UZASADNIENIE

Małoletnia powódka W. D. – reprezentowana przez matkę D. N. – wniosła o podwyższenie alimentów z kwoty 400 zł do kwoty 600 zł miesięcznie.

W uzasadnieniu pozwu m.in. wskazano, iż: poprzednio o alimentach orzekano w 2010 r; od czasu ostatniego orzekania o alimentach wzrosły koszty związane z utrzymaniem małoletniej powódki, albowiem rozpoczęła ona edukację szkolną.

W odpowiedzi na pozew pozwany M. D. wniósł o oddalenie powództwa w całości m.in. wskazując, iż jego sytuacja majątkowa uniemożliwia mułożenie alimentów w wysokości wyższej aniżeli dotychczas ustalona.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletnia W. D., urodzona w dniu (...), pochodzi z nieformalnego związku (...).

Niesporne.

Wyrokiem Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 1 marca 2010 r., wydanym w sprawie o sygnaturze akt VIII RC 59/10, podwyższono alimenty zasądzone od M. D. wyrokiem Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 5 kwietnia 2007 r., sygnatura akt VII RC 31/07, na rzecz małoletniej W. D. z kwoty po 300 zł do kwoty po 400 zł miesięcznie, płatne z góry do dnia 15. każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 1 marca 2010 r.

Niesporne, a nadto:

- wyrok Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 1 marca 2010 r., k. 19 w aktach sprawy.

W czasie orzekania w sprawie VIII RC 59/10:

- małoletnia W. D.: miała ukończone 3 lata; uczęszczała do publicznego przedszkola, za które czesne wraz z zajęciami dodatkowymi opiewało na kwotę 327 zł miesięcznie; koszty wyżywienia dziecka poza przedszkolem wynosiły ok. 300 zł miesięcznie;
- D. N.: była zatrudniona w spółce (...) na stanowisku osoby sprzątającej i uzyskiwała z tego tytułu wynagrodzenie w kwocie ok. 1 130 zł netto miesięcznie; zamieszkiwała razem z matką, bratem oraz małoletnią W. D.; przekazywała matce kwotę 500 zł miesięcznie tytułem partycypowania w kosztach utrzymania mieszkania oraz w kosztach związanych z zakupem żywności;
- M. D.: od 1996 r. przebywał na rencie inwalidzkiej w związku z brakiem lewej dłoni i lewej gałki ocznej; uzyskiwał rentę od Gminy M. S. w wysokości 1 000 zł miesięcznie oraz rentę z ZUS w wysokości ok. 600 zł miesięcznie; od 2008 r. zamieszkiwał w Czechach, gdzie zakupił dom za kwotę 910 000 koron czeskich, po uprzednim sprzedaniu lokalu mieszkalnego w S. za kwotę 200 000 zł; dom w Czechach miał 250 m², składał się z trzech pokoi i salonu; w domu w Czechach zamieszkiwał sam; ponosił wydatek na energię elektryczną w kwocie 170 zł miesięcznie, opłatę za internet w kwocie 46 zł miesięcznie, za wodę 120 zł rocznie; w czasie powodzi w Czechach w 2009 r. uszkodzeniu uległ dom M. D. oraz samochód, który w 2008 r. kupił za kwotę 15 000 zł.

Dowód:

- protokół rozprawy z dnia 1 marca 2010 r., k. 16 – 17 w aktach sprawy VIII RC 59/10.

Obecnie D. N.: ma ukończone 30 lat; legitymuje się średnim wykształceniem; w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w S. świadczy na podstawie umowy zlecenia obowiązki pracownika ds. higieny szpitalnej i żywienia, gdzie uzyskuje wynagrodzenie na poziomie ok. 1 007 zł netto średniomiesięcznie; poza świadczeniem usług w ww. ZOZ nie jest nigdzie zatrudniona; nie posiada żadnego majątku; zamieszkuje razem z matką i córką; partycypuje w kosztach utrzymania mieszkania kwotą 400 zł miesięcznie; nie ma zobowiązań wobec instytucji finansowych z tytułu pożyczek, kredytów.

Dowód:

- zeznania przedstawicielki ustawowej małoletniej powódki D. N., k. 38,
- zaświadczenie z SP ZOZ MSW w S. z dnia 25 lutego 2015 r., k. 16.

Obecnie M. D.: ma ukończone 34 lata; legitymuje się wykształceniem średnim; w S. ponownie zamieszkuje od 2013 r.; poza małoletnią W. D. nie ma innych osób na utrzymaniu; nie jest właścicielem żadnych nieruchomości; jest właścicielem samochodu marki M. (...) – samochód ma 18 lat i jest przystosowany do osób niepełnosprawnych; otrzymuje rentę z ZUS w wysokości ok. 750 zł miesięcznie oraz rentę z Gminy M. S. w wysokości 1 000 zł miesięcznie; zamieszkuje z ojcem, któremu przekazuje ok. 400 zł miesięcznie na utrzymanie mieszkania; na wyżywienie przeznaczają ok. 600 zł miesięcznie; na zakup artykułów higienicznych przeznaczają ok. 40 zł miesięcznie; używa „sztuczne łyż”, które

kosztują ok. 10 zł miesięcznie; pomagam znajomym przy naprawie samochodów, za co uzyskuje papierosy lub tytoń; na okazjonalne wyjścia wydatkuje kwotę ok. 50 – 60 zł miesięcznie; w przeszłości, ale już wypadku, pracował jako pracownik ochrony; alimenty na rzecz małoletniej W. D. płaci dobrowolnie na rachunek bankowy strony powodowej; w 2014 r. partycypował kwotą 150 zł w kosztach zakupu podręczników dla małoletniej W. D..

M. D. pobiera świadczenie rentowe z Gminy M. S. co najmniej od 2006 r. i dotychczas nie występował o waloryzację świadczenia. Wypadek ze środkami pirotechnicznymi, który spowodował u niego obrażenia w postaci utraty lewej dłoni oraz w postaci utraty lewej gałki ocznej wydarzył się w 1995 r. Wraz z M. D. i jego ojcem zamieszkuje również pełnoletni brat pozwanego, który nie partycypuje w kosztach utrzymania mieszkania. M. D. po 2009 r. sprzedał nieruchomość w Czechach i obecnie nie ma żadnych oszczędności.

Dowód:

- zeznania pozwanego M. D., k. 38 – 39,
- potwierdzenia przelewów bankowych, k. 21 – 30.

Obecnie małoletnia W. D.: ma ukończone 9 lat; uczęszcza do II klasy szkoły podstawowej w S.; nie posiada żadnego majątku; nie choruje na nic przewlekłe; posiada skierowanie od ortopedy na zajęcia korekcyjne, które kosztują 55 zł miesięcznie.

Dowód:

- zeznania przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda B. K., k. 35 – 36;
- zaświadczenie z Zespołu Szkół Sportowych, k. 11.

Usprawiedliwione koszty związane z utrzymaniem małoletniej W. D. opiewają na kwotę ok. **900 zł** miesięcznie i w szczególności przedstawiają się w wymiarze miesięcznym następująco: **200 zł** tytułem udziału w kosztach związanych z utrzymaniem mieszkania; **200 zł** tytułem kosztów zakupu odzieży, bielizny, obuwia; **300 zł** tytułem kosztów zakupu żywności; **60 zł** tytułem kosztu zakupu artykułów higienicznych i chemii gospodarczej (np. pasta do zębów, szczoteczka do zębów, szampon, płyn do kąpieli, mydło, proszek do prania, płyn do płukania, udział w kosztach związanych z zakupem środków do utrzymania czystości w mieszkaniu); średniomiesięczne wydatki na poziomie **54 zł** z tytułu: 1) zakupu podręczników szkolnych, wyprawki szkolnej, stroju na w – f (550 zł/12 miesięcy), 2) ubezpieczenia w szkole (50 zł/12 miesięcy), 3) składki na (...) (50 zł/12 miesięcy); **20 zł** tytułem średniomiesięcznych kosztów związanych z zakupem komputera (1 200 zł / 5 lat); **7 zł** z tytułu wyjść do kina, teatru w ramach szkoły (ok. 75 zł rocznie); **55 zł** z tytułu zajęć korekcyjnych.

Ponadto małoletnia W. D. uczęszcza na zajęcia konne, które kosztują ok. 45 zł miesięcznie.

M. D. nie widują się z małoletnią córką W. D..

Dowód:

- zeznania przedstawicielki ustawowej małoletniego powódki D. N., k. 38.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo małoletniej W. D. o podwyższenie alimentów okazało się częściowo zasadne.

Ustalony powyżej stan faktyczny oparty został na całokształcie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, a w szczególności na powyżej powołanych dowodach z dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy oraz w aktach sprawy VIII RC 59/10, albowiem strony nie kwestionowały zarówno autentyczności, jak i treści tychże dokumentów i jednocześnie Sąd nie powziął wątpliwości, co do wiarygodności przedmiotowych dokumentów.

Pozostałe dokumenty zgromadzone w sprawie nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, a tym samym nie stanowiły podstawy powyższych ustaleń faktycznych.

Ponadto podstawę ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie stanowiły zeznania przedstawicielki ustawowej małoletniej powódki D. N. oraz częściowo zeznania pozwanego M. D.. W ocenie Sądu, zeznania ww. osób zasługiwały na nadanie przymiotu wiarygodności, albowiem korespondowały one z dokumentami zgromadzonymi w sprawie – której z wyżej podanych względów zostały uznane przez niniejszy Sąd za wiarygodne – a nadto znajdowały odzwierciedlenie w zasadach doświadczenia życiowego i zawodowego obrazujących koszty związane z utrzymaniem stron.

Zeznania pozwanego M. D. zostały uznane za niewiarygodne jedynie w tej części, w której pozwany wskazywał, iż nie może partycypować w kosztach utrzymania córki na wyższym poziomie aniżeli dotychczas ustalony, albowiem – co zostanie szerzej przedstawione w dalszej części rozważań – możliwości zarobkowe ww. są znacznie wyższe niż deklaruje.

Powództwo małoletniej W. D. o podwyższenie alimentów zostało oparte o art. 138 k.r.o. Zgodnie z powołanym unormowaniem, w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zmniejszenie albo zwiększenie wysokości świadczeń alimentacyjnych (Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz pod red. prof. dr hab. Krzysztofa Pietrzykowskiego, 2. wydanie, Wydawnictwo C.H. Beck, s. 1123).

W ocenie Sądu, przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe w sposób jednoznaczny wykazało, że potrzeby uprawnionej małoletniej W. D. oraz możliwości zarobkowe pozwanego M. D. uległy zwiększeniu w takim stopniu, iż wymagana była zmiana wysokości alimentów należnych na rzecz ww. małoletniej.

W szczególności należy wskazać, iż małoletnia powódka od ostatniego orzekania o alimentach z wieku przedszkolnego weszła w okres szkolny, co generalnie – w świetle zasad doświadczenia życiowego i zawodowego – wiąże się ze wzrostem wydatków. Jednocześnie należy podnieść, iż możliwości zarobkowe pozwanego – o czym będzie mowa szerzej w dalszej części rozważań – pozwalają mu na partycypowanie w kosztach utrzymania dziecka na wyższym poziomie aniżeli dotychczas ustalony.

W ocenie Sądu, wszystkie wydatki wyszczególnione w stanie faktycznym niniejszego uzasadnienia, jako koszty związane z utrzymaniem małoletniej powódki i we wskazanej tam wysokości, są wydatkami usprawiedliwionymi w rozumieniu art. 135 § 1 k.r.o., a więc wydatkami, które powinny być pokrywane w pierwszej kolejności przez rodziców dziecka. Podkreślenia wymaga przy tym fakt, iż przedmiotowe wydatki (oraz ich wysokość) – oceniana przez pryzmat zasad doświadczenia życiowego i zawodowego – są adekwatne do potrzeb małoletniej powódki przy uwzględnieniu jej wieku, dotychczasowego poziomu życia, możliwości zarobkowych i majątkowych rodziców dziecka, potrzeb rozwojowych, emocjonalnych, społecznych dziecka, potrzeby stymulowania jej rozwoju, a także przy uwzględnieniu cen dóbr i usług jakie wiążą się z zaspokajaniem poszczególnych potrzeb. W konsekwencji, wysokość przedmiotowych wydatków nie może być poczytana za zbyt wygórowaną.

W odniesieniu do wydatku na zakup komputera, to nie można tracić z pola widzenia okoliczności, że wspólnie komputer jest już nieodzowną pomocą naukową związana z realizacją obowiązku szkolnego, skoro większość podręczników ma załączone płyty CD z treściami stanowiącymi uzupełnienie informacji z podręcznika. Uwzględniając, że powołana w stanie faktycznym niniejszego uzasadnienia kwota 1 200 zł, jako koszt zakupu komputera, nie jest

wygórowana oraz biorąc pod uwagę, że sprzęt komputerowy zużywa się – w świetle zasad doświadczenia życiowego – w cyklach pięcioletnich, to średniomiesięczna kwota 20 zł tytułem kosztu zakupu komputera nie jest wygórowana.

W tym miejscu należy jeszcze wskazać, iż powołana kwota 900 zł – jako średniomiesięczny koszt związany z utrzymaniem małoletniej powódki – stanowi absolutnie minimum, albowiem w przedmiotowej kwocie nie mieszczą się chociażby koszty organizacji wypoczynku letniego, czy zimowego dla dziecka, które to koszty z punktu widzenia potrzeb rozwojowych dziecka również mają elementarny charakter, ponieważ służą wypoczynkowi, regeneracji sił dziecka.

W przedmiotowej kwocie nie ma również kosztów związanych z jazdą konną, chociaż i ten wydatek można by uznać za usprawiedliwiony przy założeniu, że stanowi to hobby dziecka.

W odniesieniu do wzrostu kosztów związanych z utrzymaniem dziecka nie można również tracić z pola widzenia okoliczności, że koszty zakupu obuwia, odzieży są wyższe dla dziecka w wieku szkolnym aniżeli przedszkolnym, albowiem dziecko w wieku szkolnym jest wyższe, ma większą stopę od dziecka w wieku przedszkolnym.

Reasumując dotychczasowe rozważania należy powtórnie wskazać, iż postępowanie dowodowe wykazało, że usprawiedliwione wydatki związane z utrzymaniem małoletniej powódki W. D. opiewają co najmniej na kwotę ok. 900 zł miesięcznie i w takim zakresie winny być pokrywane przez osoby zobowiązane do alimentacji dziecka w pierwszej kolejności, tj. przez rodziców dziecka.

Kolejno należy wskazać, iż zgodnie z art. 135 § 2 k.r.o. wykonywanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego; w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

Przekładając powyższe ustalenia na grunt niniejszej sprawy nie można tracić z pola widzenia okoliczności, iż małoletnia powódka ma dopiero 9 lat, a więc konieczność oraz możliwość osobistych starań o jej wychowanie i utrzymanie jest jeszcze szeroka i to matka dziecka, a nie pozwany w większym zakresie sprawuje osobistą pieczę nad dzieckiem (pозwany nie widuje się z dzieckiem). Powyższa okoliczność również przesądza o tym, że pozwany winien w wyższym zakresie aniżeli dotychczas ustalony uczestniczyć w kosztach utrzymania córki.

W odniesieniu do kwestii możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego należy wskazać, że kształtują się one na poziomie około 1 750 zł netto miesięcznie, tj. renta z ZUS oraz renta z Gminy M. S.. Od ostatniego orzekania o alimentach nastąpił wzrost uzyskiwanego przez niego świadczenia o przeszło 150 zł. Ponadto pozwany nie musi już ponosić kosztów związanych z utrzymaniem nieruchomości w Czechach. Co do kosztów związanych z partycypowaniem w kosztach utrzymania mieszkania w S., to nie ma przeciwskażeń do przyjęcia, że pozwany mógłby uczestniczyć w przedmiotowych kosztach na niższym poziomie aniżeli dotychczas, skoro zamieszkujący z nim i ojcem brat jest dorosły, a mimo to nie ponosi kosztów związanych ze swoim zamieszkiwaniem. Ponadto w okolicznościach niniejszej sprawy nie ma podstaw do uznania, że po blisko 10 latach pobierania świadczenia rentowego z Gminy M. S. pozwany nie może wystąpić o sądową waloryzację świadczenia – korzystając w razie konieczności z instytucji zwolnienia od kosztów sądowych, czy też pełnomocnika z urzędu. Pozwany – jak sam sygnalizował – ma częściową możliwość świadczenia pracy, skoro pomaga w naprawie samochodów. W ocenie Sądu, z uwagi na to, że rodzic ma się dzielić z dzieckiem nawet najskromniejszymi dochodami, a dochody pozwanego wzrosły do ostatniego orzekania o alimentach, zaś dochody matki dziecka – która sprawuje osobistą pieczę nad dzieckiem – zmalały, to jak najbardziej zaistniały przesłanki ku temu, aby po 5 latach od ostatniego orzekania alimentów podwyższyć świadczenie o 100 zł, tj. z 400 zł do 500 zł miesięcznie, poczynając od dnia 15 lutego 2015 r. – zgodnie z żądaniem pozwu (k. 5). Pozwany otrzymał bowiem odpis pozwu w dniu 13 lutego 2015 r., a więc już od tego dnia winien się liczyć z tym, że zachodzi konieczność partycypowania w kosztach utrzymania dziecka na wyższym poziomie aniżeli dotychczas ustalony.

W zakresie przewyższającym kwotę 500 zł miesięcznie powództwo o podwyższenie alimentów, jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Mając na względzie całokształt powyższych ustaleń orzeczono, jak w punktach I i II wyroku.

Kolejno należy wskazać, iż w ocenie Sądu, przedstawiona powyżej sytuacja majątkowa M. D. przemawiała za uznaniem, iż w odniesieniu do pozwanego zachodzi ów szczególnie uzasadniony wypadek w rozumieniu art. 102 k.p.c., który przemawiał za zwolnieniem pozwanego od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych na rzecz Skarbu Państwa. Wskazane jest bowiem, aby pozwany w pierwszej kolejności skupił się na realizowaniu obowiązku alimentacyjnego, aniżeli na uiszczaniu kosztów sądowych na rzecz Skarbu Państwa. Zdaniem bowiem Sądu, obecna sytuacja M. D. uniemożliwia mu jednoczesne realizowanie obowiązku alimentacyjnego i zaspokojenie należności Skarbu Państwa.

Z tych też względów odstąpiono od obciążania pozwanego obowiązku zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych, o czym orzeczono, jak w punkcie III wyroku.

Stosownie do treści art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c., sąd z urzędu nada wyrokowi przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli zasądza alimenty – co do rat płatnych po dniu wniesienia powództwa, a co do rat płatnych przed wniesieniem powództwa za okres nie dłuższy niż za trzy miesiące.

Z tych też względów orzeczono, jak w punkcie IV wyroku.